

Raportul de Monitorizare a Strategiei de dezvoltare a societății civile 2012 - 2015

Strategia de dezvoltare a societății civile pentru anii 2012 - 2015 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia au fost aprobate de legislativ, cu votul majoritar al deputaților, la 28 septembrie 2012. Proiectul a fost prezentat de Vicepreședinta Parlamentului, Liliana Palihovici. Legea privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012-2015 a intrat în vigoare, la data de 4 ianuarie 2013, prin publicare în Monitorul Oficial. Actuala strategie continuă eforturile demarate în cadrul strategiei precedente de dezvoltare a societății civile (perioada 2009–2011), adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 267 din 11 decembrie 2008.

Scopul Strategiei este crearea unui cadru favorabil pentru dezvoltarea unei societăți civile active, capabile să contribuie progresiv la dezvoltarea democratică a Republicii Moldova, să stimuleze coeziunea ei socială și să dezvolte capitalul ei social. Cu toate că nu există o definiție general acceptată a termenului de „societate civilă”. Documentul urmărește implementarea a trei obiective generale: (I) Consolidarea cadrului de participare a societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice; (II) Promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile; (III) Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului.

Conform documentului, Guvernul se obligă să instituie structura responsabilă de cooperarea cu societatea civilă, care va întruni reprezentanți ai executivului și ai societății civile, pentru coordonarea și monitorizarea implementării Strategiei și a Planului de acțiuni. Iar Grupul de lucru pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012–2015 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, instituit prin Dispoziția Președintelui Parlamentului DD/C-1 nr. 10 din 9 februarie 2012, va monitoriza, alături de structura responsabilă de cooperarea cu societatea civilă instituită de Guvern, implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni.

Implementarea Strategiei presupune o serie de costuri și cheltuieli financiare necesare pentru atingerea obiectivelor propuse. Pentru a pune în aplicare documentul a fost elaborat Planul de acțiuni, care include referințe cu privire la resursele necesare de ordin financiar și resursele de personal, dar și termenii stabiliți pentru a fi realizată fiecare acțiune.

Sursele de finanțare pentru implementarea Strategiei vor fi următoarele:

- bugetul de stat, în limitele mijloacelor alocate/aprobate pentru instituțiile implicate;
- proiectele și programele de asistență tehnică și financiară externă din partea donatorilor;
- sponsorizările și alte surse acceptate în condițiile legii.

Chiar dacă strategia a fost publicată la începutul anului 2013, (iar în Planul de acțiuni au fost specificate și activități pentru anul 2012) Consiliul Național al ONG din R. Moldova și Ministerele de resort au început acțiunile de implementare din 2012 și anumite produse sunt deja realizate.

Acțiunile întreprinse în anul 2012, începutul anului 2013, pentru a pune în aplicare Strategia de dezvoltare a societății civile

1. Obiectiv general: Consolidarea cadrului de participare a societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice

Obiectiv specific: Dezvoltarea mecanismelor instituționale de colaborare între autoritățile publice și societatea civilă

Acțiunea 1.1.1.2. Pentru a realiza modificări la cadrul legislativ privind instituirea structurii responsabile de cooperarea cu societatea civilă, Consiliul Național al ONG a avut o întâlnire cu reprezentanții Cancelarie de Stat, unde au fost expuse argumente pro și contra, în ceea ce privește modalitatea de formare și funcționare a unității de cooperare dintre societatea civilă și autoritățile publice. Atât reprezentanții Consiliului ONG, cât și al Cancelarie de Stat au fost de acord că este necesar de pus bazele unui mecanism de monitorizare a Strategiei, al cărui durabilitate să nu fie influențat direct de factorul uman, în special de fluctuația cadrelor din interiorul Cancelarie. În decizia finală a ședinței a fost specificat faptul că reprezentanții Cancelarie de Stat vor analiza modalitățile de instituire a acestei unități și vor fi consultate cu reprezentanții societății civile.

Acțiunea 1.1.2.2. Pentru elaborarea și adoptarea amendamentelor la Concepția de cooperare între Parlament și societatea civilă, reprezentanții Direcției Informațional Analitice au trimis spre consultare societății civile documentul. Secretariatul Consiliului ONG au distribuit informația în rețelele de organizații active și au trimise comentarii de îmbunătățire a Concepției de cooperare. Modificările propuse vor fi adoptate la ședința în plen a Parlamentului.

2. Obiectiv General: Promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile

Obiectiv specific: Încurajarea participării cetățenilor și a sectorului privat în susținerea societății civile

Acțiunea 2.1.1.1 Cu suportul oferit de Centrul pentru Drept Necomercial din Budapesta (ECNL) Andrei Brighidin a elaborat o cercetare unde a analizat modelul de desemnare procentuală din Ungaria și a examinat fezabilitatea acestuia pentru Republicii Moldova. A fost analizată evoluția „legii 1%” din Ungaria, mecanismul de implementare, aspectele de politică și efectele sale asupra cetățenilor și ONG-urilor din Ungaria. În baza constatărilor a fost argumentat autorităților că implementarea mecanismului procentual în R. Moldova este fezabil și se oferă recomandările corespunzătoare pentru autoritățile naționale și ONG-urile din R. Moldova.

Acțiunea 2.1.1.2 Ministerul Finanțelor, în vederea elaborării proiectului de lege 2 %, dar pentru a asigura durabilitatea procesului de participare a societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice în domeniul de competență, inclusiv pentru a consolida spiritul participativ al tuturor părților interesate, a creat un grup de lucru și intenționează să organizeze reuniuni periodice între reprezentanții ministerului și reprezentanții societății civile. Grupul de lucru este format din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Inspectoratul Fiscal și societatea civilă. Până la ora actuală, grupul de lucru s-a întâlnit în cadrul unei ședințe și au decis acțiunile care sunt necesare de întreprins pentru ca proiectul de lege să fie pus în aplicare din anul 2013.

Din sursele oferite de Centrul pentru Drept Necomercial, Budapesta a fost contractat un expert care va elabora și promova împreună cu reprezentanții societății civile, proiectul de lege 2 %. Iar la mijlocul lunii aprilie 2013, cu suportul oferit de Slovak Atlantic Commission, un grup format din reprezentanți ai societății civile, Ministerului Finanțelor și Inspectoratului Fiscal au mers într-o vizită de studiu în Bratislava. În vizita de studiu persoanele delegate de a face parte din grup, au făcut cunoștință cu bunele practici a Slovacilor privind elaborarea și funcționarea legii procentuale. În Bratislava, grupul de lucru s-au întâlnit cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, al Inspectoratului Fiscal și al ONG-urilor care acumulează cel mai multe resurse din funcționarea legii 2 %.

Obiectiv specific: Sporirea accesului și a participării societății civile la implementarea politicilor de stat prin intermediul contractării sociale.

Acțiunea 2.2.1.2. În anul 2012 Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a format un grup de lucru extins privind instituirea mecanismului de contractare a serviciilor sociale. În vederea stabilirii modului și condițiile de acreditare a prestatorilor de servicii sociale tot în 2012 a fost adoptată legea privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale. Pentru a putea pune în aplicare această lege a fost elaborat un

Regulament de organizare și funcționare pe lângă Minister, a Consiliului Național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale. În procesul de elaborare a premiselor mecanismului de procurare au fost implicați și experți străini pentru a analiza bunele practici din experiența internațională. Pentru o analiză a costurilor procedurii de funcționare a instrumentelor privind procurarea de servicii sociale, cu suportul organizației Keystone a fost angajat un economist, care va evalua cheltuielile necesare pentru a fi acoperite din bugetul statului. În baza studiilor și analizelor privind contractarea serviciilor sociale, reprezentanții Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei au afirmat că vor opta pentru elaborarea legii privind procurarea și ulterior ajustarea și armonizarea legislației aferente.

Obiectiv general 3: Dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului

Obiectiv specific: Ajustarea cadrului legislativ și normativ de bază și a celui conex în conformitate cu recomandările europene, cu Legea voluntariatului și cu Regulamentul de aplicare a Legii voluntariatului

Acțiunea 3.1.1.2. Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat a elaborat Regulamentul privind funcționare Comisiei de certificare și control privind îndeplinirea standardelor minime de calitate de către instituțiile gazdă. În Regulament sunt specificate cerințele pentru atribuirea statutului de instituție gazdă a activității de voluntariat, atribuțiile Comisiei și funcționarea acesteia. Document a fost trimis Ministerului Tineretului și Sportului, reprezentanții Ministerului au comentat pe baza acestuia, dar până la moment, Regulamentul nu a fost trimis ca inițiativă de politică publică Cancelariei de Stat pentru a al înregistra și al pune pe agenda Guvernului.

Acțiunea 3.1.2.2 Printr-un ordin al Ministrului Justiției Oleg Efrim s-a constituit un grup de lucru pentru elaborarea listei complete a domeniilor de utilitate publică și a activităților de utilitate publică aferente. Grupul de lucru este format din 8 membri, reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai Comisiei de certificare privind statutul de utilitate publică. Acest grup de lucru se vor întâlni în ședințe pentru elaborarea acestei liste. În ceea ce privește ajustarea cadrului normativ conex pentru instituirea mecanismelor de abilitare a cetățenilor străini pentru prestarea activității de voluntariat (inclusiv facilitarea obținerii vizei de intrare și a vizei de reședință în Republica Moldova pe durata desfășurării activității de voluntariat), secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și acțiunilor de voluntariat a făcut o solicitare Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene pentru a discuta acest subiect. Ulterior dezvoltarea acestor politici au fost preluate de CNTM și AISEC, organizații care au cooperat cu Biroul de Migrații și Azil pentru a obține facilități pentru voluntarii care vin în Republica Moldova.

Acțiunea 3.1.2.5. Secretariatul Coaliției Voluntariat au trimis o solicitare Ministerului Finanțelor privind necesitatea elaborării mecanismelor legale pentru scutirea voluntarilor de la plata impozitului pe venit și rambursarea cheltuielilor aferente activităților de voluntariat. Reprezentanții Ministerului Finanțelor au trimis un răspuns în scris prin care au informat membrii Coaliției Voluntariat că soluția ar fi modificarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova.

Ca urmare a scrisorii Ministerului Finanțelor din 06.08.2012, Secretariatului Coaliției Voluntariat a elaborat un proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 05 ianuarie 2012 care are ca scop extinderea prevederilor acestui regulament pentru a include pe lângă salariați și voluntarii Republicii Moldova. În cadrul unei ședințe de lucru cu reprezentanții Ministerului Tineretului și Sportului, Ministerul Finanțelor și Coaliția voluntariat, Ministerul Finanțelor a menționat că aceste modificări să vină din partea Ministerului Tineretului și Sportului.

Acțiunea 3.2.4.1. Săptămâna națională a voluntariatului, Festivalul voluntarilor și a Conferinței naționale a voluntariatului sunt evenimente planificate și desfășurate de organizațiile membre a Coaliției Voluntariat. Săptămâna națională a voluntariatului și Festivalul voluntarilor sunt evenimente organizate anual, iar Conferința Națională odată la doi ani. Cheltuielile activităților sunt acoperite de Ministerul Tineretului și Sportului și alte fonduri obținute din granturi.

Strategia Dezvoltării Societății Civile 2012 – 2015 este un document care pe lângă faptul că odată cu punerea în aplicare va contribui vizibil la dezvoltarea politicilor sectorului asociativ, va îmbunătăți relațiile dintre autoritățile publice și organizațiile necomerciale. Pentru punerea în aplicare a documentului este nevoie ca autoritățile publice să se focuseze pe priorități și să ia în considerație termenii limită stipulați în Planul de acțiuni a Strategiei.